

keligt. En Fare i den Henseende vil i Virkeligheden ikke være til Stede.

For saa vidt det ærede Medlem for Odense Amts 3dje Valgtreds (Bernsten) mener, at det er ødelæggende for de private Seminarier, at der ved Censurkommissionen etableres et Mellemlid mellem Ministeriet og de private Skoler, i Kraft af hvilket Ministeriet faar Hals- og Haandsret over de private Seminarier, og derved faar en Magt over dem, som vil ophæve alle de gode Sider, som de private Seminarier ellers have, og i Følge det ærede Medlems Mening endog saa have haft i meget høj Grad, hvad jeg nu ikke skal komme ind paa, saa tror jeg, og det bemærkedes allerede af den sidste ærede Taler (Trier), at det forholder sig saaledes, at akkurat den samme Fare for de private Seminarier er til Stede, naar man har en Eksamenkommission. Thi det vilde være mærkværdigt, og aldeles utænkeligt, naar man fra et Seminarium fik lutter Elever, som i et eller flere Fag præstere Ting under Minimummet af det, som man maa forlange, eller præstere det paa en Maade, som viser, at det er bibragt dem paa en ganske forkert Maade, at Eksamenkommissionens Dom over Eleverne saa ikke ogsaa middelbart bliver en Dom over Lærerne, og det bliver den allermost, naar man som Mindretallet vil have Eksamen henlagt til Seminarierne. Faren ved dette Mellemlid, hvis der overhovedet er nogen Fare til Stede, Faren for Uniformitet, som deraf kunde flyde, er der lige saa vel til Stede i den ene som i den anden Form, hvad enten man tager en Eksamenkommission eller en Censurkommission. Nej, naar det ærede Medlem er bange for Privatseminariernes Stilling, fordi der er en Censurkommission, angriber han Lovforslaget paa et urigtigt Punkt. Han maa i saa Fald gaa langt videre. Han maa da advare Privatseminarierne overhovedet mod at søge den Anerkendelse, som der her er Spørgsmaal om, og som er Betingelse for visse økonomiske Goder, Betingelsen for Dimissionsret o. s. v. Han maa angribe det, thi det er og maa være Betingelsen for, at Ministeriet kan være i Stand til at give Anerkendelse, at der foregaar en Prøvelse. Seminarierne maa da selvfølgelig komme under et vist Tilsyn af Ministeriet. Det er dette, man maa angribe, men det fører saa videre. Saa maa Anerkendelse ikke længer være Betingelse for Dimissionsret, for Indstillingsret for Eksamenkommissionen, og saa ere vi inde paa en Betragtning, som fører til at rydde alt bort, som i Lovforslaget er

af Betydning. Det ærede Medlem har i saa Fald Ret, naar han udtaler, at Lovforslaget i det hele taget er et Tilbagekridt, en reaktionær Bevægelse. Det var maaste det ærede Medlems Mening; men i Slutningen af sine Bemærkninger udtalte han sig i Modsetning hertil, som om der skulde være adskilligt godt i Forslaget. Men vist er det, at Konsekvensen af den Betragtning, som han ansøgte mod Censurkommissionen, maa være at udstemme et hvilket som helst af Forslagets Hovedpunkter. Jeg betragter altsaa, efter hvad jeg saaledes har bemærket, Forslaget om en Forandring af Eksamenkommissionen til en Censurkommission som en naturlig og rigtig Gennemførelse af Forslagets Grundtanke. Naar jeg i det første Forslag, som jeg forelagde, alligevel havde ladet mig nøje med noget mindre, havde bibeholdt Eksamenkommissionen med den Forandring, at Lærerne vare Censorer, altsaa dog en vigtig Forandring i det nu gældende, og flere andre Forandringer, som fatte Seminarierne med ind i Sagen, var det væsentligt af opportunistiske Grunde, fordi jeg troede, at en Betragtning, som hidtil i saa lang Tid havde haft Rigsdagens Dre, ikke lod sig forandre ved denne Lejlighed, fordi jeg altsaa bøjede mig for et historisk Hensyn, og fordi jeg mente, at naar man kunde opnaa det andet, som Lovforslaget tilsigtede, var der dog ogsaa med Hensyn til dette Punkt vundet saa meget, at man ikke behøvede at gaa til den yderste Konsekvens. Men jeg erkender Rigtigheden af, at der er gjort en Forandring, og denne har vundet det andet Tings Tilslutning fra alle Sider, og det med en saadan Styrke, at jeg maa antage, at Lovforslagets Skæbne i alt Fald i det andet Ting afhænger heraf. Hvis dette ikke bliver vedtaget i Overensstemmelse med Flertallet i Udvalget, antager jeg, at det andet Ting vil gøre Forandring i det igen, og saa bliver Lovforslagets Skæbne i hvert Tilfælde ganske usikker. Jeg maa af denne sidste Grund i endnu stærkere Grad end af de Grunde, som for mig ere overvejende af Hensyn til Realiteten, meget anbefale det ærede Ting i dette Stykke at følge Udvalgets Flertal og ikke Udvalgets Mindretal, saaledes som det har motiveret sine Forslag.

Det er de Hovedpunkter, som staa i Forbindelse med Forslagets Tanke, jeg saaledes har omtalt, og hvorved jeg tror at have berørt de vigtigste Realitetsspørgsmaal, som Endringsforslagene vedrøre, undtagen nogle enkelte, som jeg nu skal berøre. Først maa jeg da nævne den Anerkendelse, som de private Seminarier kunne faa, og som jeg